

Početna Stranica > ... > Obiteljskopравни Predmeti I Nasljeđivanje > Obiteljsko Uzdržavanje > Poland

Obiteljsko uzdržavanje

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Poljska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

U skladu s člankom 128. Zakonika o obitelji i skrbništvu, „obveza uzdržavanja” je obveza koja se određuje srodnicima u ravnoj lozi te braći i sestrama da osiguraju sredstva za život (uključujući odjeću, hranu, smještaj, gorivo za ogrjev i lijekove) i, ako je potrebno, sredstva za odgoj (uključujući brigu za fizički i psihički razvoj te osiguranje pristupa obrazovanju i kulturi).

„Uzdržavanje” je davanje u gotovini ili u naravi. Kad je riječ o djeci, obuhvaća i osobni doprinos njihovu odgoju i rad u zajedničkom kućanstvu u okviru obveze uzdržavanja.

„Zahtjev za uzdržavanje” je pravo osobe da traži od druge osobe ispunjenje obveze uzdržavanja.

U pravilu obveze uzdržavanja proizlaze iz različitih vrsta obiteljskih odnosa.

Ovisno o vrsti obiteljskog odnosa, u poljskom pravu utvrđene su sljedeće vrste obveza uzdržavanja:

1. obveza uzdržavanja među srodnicima, uključujući poseban oblik takve obveze, odnosno roditeljevo uzdržavanje djeteta: kad je riječ o srodnicima, pravo na uzdržavanje imaju samo osobe koje imaju financijske poteškoće. Roditelji su obvezni plaćati uzdržavanje djeci koja još ne mogu sama zarađivati za život, osim ako je dohodak od imovine djeteta dovoljan za pokrivanje troškova djetetova uzdržavanja i odgoja. Djeca starija od 18 godina više nemaju pravo na uzdržavanje, osim ako žele nastaviti obrazovanje i taj je izbor opravdan njihovim dotadašnjim uspjesima ili ako bi obvezu uzdržavanja trebalo zadržati zbog zdravlja ili osobne situacije djeteta. Nadalje, roditelji nisu obvezni plaćati uzdržavanje djece koja su starija od 18 godina i koja, iako su sposobna raditi, počnu studirati i zatim zanemare studij, ne ostvaruju zadovoljavajući napredak, ne dobivaju prolazne ocjene i ne prolaze ispite u propisanim rokovima te stoga ne završe studij u roku predviđenom u programu studija.
Ako nije moguće dobiti uzdržavanje od osobe s primarnom odgovornošću (roditelja) ili ako ga je vrlo teško dobiti, plaćanje uzdržavanja može se odrediti drugim srodnicima (npr. djedovima i bakama djeteta kao roditeljima odsutnog obveznika uzdržavanja). Međutim, uzdržavanje od djedova i baka ne može se dobiti samo iz razloga što obveznik uzdržavanja nije platio dosuđeni iznos. Da bi djedovi i bake bili obvezni plaćati uzdržavanje, uzdržavana osoba mora imati financijske poteškoće, a djedovi i bake moraju imati financijska sredstva za plaćanje uzdržavanja. Uzdržavanje od djedova i baka obično se dodjeljuje u nižim iznosima od onoga koji se dodjeljuje osobi s primarnom odgovornošću
2. obveza koja nastaje posvajanjem: ako se posvajanjem zasniva odnos isključivo između posvojitelja i posvojenika, obveza uzdržavanja posvojitelja prema posvojeniku ima prednost nad obvezom uzdržavanja srodnika po uzlaznoj liniji te braće i sestara posvojenika prema toj osobi, a obveza uzdržavanja posvojenika prema njegovim srodnicima po uzlaznoj liniji te braći i sestrama na posljednjem je mjestu. U protivnom se na posvojenika primjenjuju pravila utvrđena u točki 1.
3. obveza između osoba koje su u tazbinskom srodstvu (pomajka, poočim, pastorci): samo osobe u financijskim poteškoćama imaju pravo na uzdržavanje ako je u predmetnoj situaciji određivanje obveze uzdržavanja u skladu s načelima društvenog suživota. U skladu s poljskim zakonodavstvom i sudskom

praksom, „financijske poteškoće” znači nemogućnost ispunjavanja razumnih potreba osobe iz vlastitih sredstava i vlastitim naporima

4. obveza između bračnih drugova tijekom braka: članovi obitelji mogu tražiti pravo na „jednak standard života” svih članova obitelji. U skladu s člankom 27. Zakonika o obitelji i skrbništvu oba su bračna druga obvezna, u skladu sa svojim sposobnostima te prihodima i financijskim mogućnostima, pomoći u ostvarivanju potreba obitelji koju su zasnovali svojim odnosom. Ta se obveza može smatrati ispunjenom u potpunosti ili djelomično u obliku osobnih nastojanja u pogledu odgoja djece i brige za zajedničko kućanstvo
5. obveza između bračnih drugova nakon prestanka braka: ako je utvrđeno da jedan bračni drug snosi isključivu odgovornost za poremećene bračne odnose, a razvodom se znatno pogoršava financijska situacija drugog bračnog druga, potonji može tražiti ispunjavanje svojih razumnih potreba, čak i ako ta osoba nije u financijskim poteškoćama. U drugim slučajevima, bračni drug u financijskim poteškoćama može tražiti uzdržavanje od bivšeg bračnog druga razmjerno svojim razumnim potrebama te prihodima i financijskim mogućnostima bivšeg bračnog druga. Obveza uzdržavanja prema bivšem bračnom drugu istječe kada taj bračni drug sklopi novi brak. Međutim, ako uzdržavanje mora plaćati razvedeni bračni drug kojem nije utvrđena odgovornost za poremećene bračne odnose, obveza uzdržavanja istječe pet godina nakon donošenja odluke o razvodu, osim ako sud zbog iznimnih okolnosti ne produlji to petogodišnje razdoblje na zahtjev uzdržavane osobe
6. obveza oca djeteta rođenog izvan braka prema djetetovoj majci: otac koji nije majčin suprug mora u skladu s vlastitim mogućnostima pridonositi troškovima povezanim s trudnoćom i rođenjem djeteta te troškovima tromjesečnog uzdržavanja majke u trenutku rođenja djeteta. Ako za to postoji uvjerljivo opravdanje, majka može tražiti da otac doprinosi njezinim troškovima uzdržavanja dulje od tri mjeseca.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji su obvezni plaćati uzdržavanje djeci koja se još ne mogu sama uzdržavati. Budući da su djeca obvezna nastaviti s obrazovanjem do 18. godine, obično imaju pravo na uzdržavanje do punoljetnosti ili dok ne završe obrazovanje. Ako se osoba koja ima pravo na uzdržavanje ne može sama brinuti o sebi (npr. zbog bolesti ili invaliditeta), to pravo može imati u neograničenom razdoblju.

Valja napomenuti da obveza uzdržavanja ne prestaje automatski nakon što osoba koja ima pravo na nju navrší 18 godina niti ovisi o odluci uzdržavane osobe ili roditelja koji je odgovoran za uzdržavanje. Kako bi se utvrdilo da obveza uzdržavanja treba prestati, potrebna je sudska odluka kako bi se procijenilo može li se dijete koje je postalo punoljetno samo uzdržavati itd. Zahtjev za prestanak obveze uzdržavanja podnosi se okružnom sudu koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe. To se odnosi na uzdržavanje koje je naložio sud, a ne na takozvano dobrovoljno uzdržavanje, koje je uređeno privatnim sporazumom između stranaka.

Doplatak iz državnog fonda za uzdržavanje plaća se osobama koje ga imaju pravo primiti dok ne navršé 18 godina. Takve osobe imaju pravo na doplatak dok ne navršé 25 godina ako nastave s obrazovanjem u školama ili ustanovama visokog obrazovanja ili na neograničeno vrijeme ako im je potvrđen teški invaliditet. Doplatak iz fonda za uzdržavanje može se dobiti pod uvjetom da obiteljski dohodak po osobi nije veći od 1209 PLN mjesečno. Ako je taj iznos prekoračen kao rezultat načela *złotówka za złotówkę* („1 zlot za 1 zlot”), osoba koja ima pravo na uzdržavanje ne gubi pravo na uzdržavanje. Osoba koja ima pravo na uzdržavanje prima iznos koji predstavlja razliku između iznosa naknade iz fonda za uzdržavanje koji se isplaćuje osobi koja ima pravo na uzdržavanje i iznosa za koji je premašen obiteljski dohodak (izračunan po osobi u obitelji). Ako je iznos naknade izračunan na ovaj način manji od 100 PLN, potpora se ne dodjeljuje.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Moguće su sljedeće situacije u pogledu uzdržavanja:

1. osoba koja mora plaćati uzdržavanje dobrovoljno ispunjava obvezu uzdržavanja
2. stranke su se dogovorile o obvezi uzdržavanja izvan suda

3. ako osoba koja mora plaćati uzdržavanje ne ispuni svoju obvezu, zahtjev za uzdržavanje može se podnijeti okružnom sudu (*sąd rejonowy*) koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe (članak 32. Zakonika o parničnom postupku) ili tuženika (članak 27. stavak 1. Zakonika o parničnom postupku) ili se takav zahtjev može podnijeti tijekom postupka razvoda ili rastave koji se vodi na regionalnom sudu (*sąd okręgowy*)

Za zahtjev se ne plaća sudska pristojba. Međutim, on bi trebao ispunjavati zahtjeve za predstavku, odnosno trebao bi uključivati ime suda kojem se podnosi, imena i prezimena stranaka, nacionalni osobni identifikacijski broj (PESEL broj), imena njihovih pravnih zastupnika i odvjetnika, vrstu predstavke, jasan opis zahtjeva, vrijednost potraživanja, opis činjenica na kojima se temelje zahtjev i, ako je potrebno, nadležnost suda, potpis stranke ili njezina pravnog zastupnika ili odvjetnika (mora biti uključena punomoć), popis priloga, mjesto boravišta ili sjedišta stranaka, njihovih pravnih zastupnika i odvjetnika i opis potraživanja. Naknadni podnesci moraju sadržavati upućivanje na spis predmeta. Uz zahtjev treba priložiti i rodni list djeteta u kojem je tuženik naveden kao djetetov roditelj, a alternativno, uz zahtjev za uzdržavanje može se podnijeti zahtjev za utvrđivanje roditeljstva

4. moguće se i nagoditi kod javnog bilježnika, u kojem slučaju okružni sud izdaje nalog kojim se odobrava izvršenje nagodbe. Za potpisivanje sporazuma o nagodbi kod javnog bilježnika plaća se pristojba, kao i za zahtjev za izdavanje naloga za izvršenje

5. nagoditi se može i na sudu, u kojem slučaju tuženik može biti oslobođen plaćanja sudske pristojbe ili mora platiti samo polovinu iste.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Sljedeće osobe mogu podnijeti zahtjev za uzdržavanje u ime osobe koja ima pravo na uzdržavanje:

- odvjetnik (osim odvjetnika ili pravnog savjetnika, sljedeće osobe mogu djelovati u svojstvu odvjetnika: roditelji, bračni drug, braća i sestre, srodnici po uzlaznoj liniji ili osobe povezane s osobom koja ima pravo na uzdržavanje na temelju posvojenja te osoba koja upravlja imovinom osobe koja ima pravo na uzdržavanje)
- predstavnik lokalnog državnog tijela nadležnog za socijalnu pomoć (u skladu sa Zakonom od 12. ožujka 2004. o socijalnoj pomoći (Službeni list (*Dziennik Ustaw*) iz 2004., br. 64, točka 593.), a ti su predstavnici: upravitelj općinskog centra za socijalnu pomoć ili okružnog centra za pomoć obiteljima)
- člankom 61. stavkom 1. podstavkom 1. Zakonika o parničnom postupku propisano je da nevladine organizacije mogu, u okviru svojih zakonskih dužnosti, pokrenuti postupak radi uzdržavanja pod uvjetom da za to imaju pisanu suglasnost dotične fizičke osobe
- javni tužitelj, ako je to potrebno u skladu s vladavinom prava i javnim interesom.

Pravni zastupnici djeluju u ime maloljetnika koji imaju pravo na uzdržavanje. Međutim, nakon punoljetnosti djeca moraju samostalno djelovati.

Osoba koja živi s uzdržavanom osobom ili koja je njezin poznanik ne može djelovati u ime uzdržavane osobe ako nije jedna od prethodno navedenih osoba.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U skladu sa Zakonikom o parničnom postupku za predmete uzdržavanja stvarnu nadležnost imaju okružni sudovi. Teritorijalna nadležnost utvrđuje se na temelju mjesta boravišta uzdržavane osobe ili mjesta boravišta tuženika. Sudovi koji su nadležni u određenim općinama navedeni su u Uredbi Ministra pravosuđa od 28. prosinca 2018. o utvrđivanju sjedišta i nadležnosti žalbenih, regionalnih i okružnih sudova te opsega njihove nadležnosti (Službeni list iz 2018., točka 2548.).

Za predmete koji se odnose na priznavanje odluka sudova država članica u Poljskoj nadležni su regionalni sudovi (članak 1151.1 stavak 1. Zakonika o parničnom postupku) ako je odluka donesena prije nego što je za državu u kojoj je donesena postao obvezujuć Haški protokol od 23. studenoga 2007. o pravu primjenjivom na obveze

uzdržavanja (SL L 331, 16.12.2009., str. 17.), tj. prije 18. lipnja 2011.

U skladu s člankom 1153.14 Zakonika o parničnom postupku u Poljskoj su izvršive sljedeće isprave:

1. presude koje su donijeli sudovi država članica te nagodbe i službene isprave koje su izdale te države, a obuhvaćene su Uredbom br. 1215/2012, ako su izvršive
2. presude koje su donijeli sudovi država članica, nagodbe i službene isprave koje su izdale te države, a potvrđene su kao europski nalog za izvršenje
3. europski platni nalozi koje su izdali sudovi država članica, a čija je izvršivost u tim državama proglašena na temelju Uredbe br. 1896/2006
4. presude koje su sudovi država članica donijeli u okviru europskog postupka za sporove male vrijednosti, a potvrđene su u tim državama na temelju Uredbe br. 861/2007
5. odluke o pitanjima koja se odnose na uzdržavanje koje su donijeli sudovi u državama članicama strankama Haškog protokola od 23. studenoga 2007. o pravu primjenjivom na obveze uzdržavanja (SL L 331, 16.12.2009., str. 17.) te nagodbe i službene isprave o pitanjima koja se odnose na uzdržavanje iz tih država, a koje su obuhvaćene Uredbom br. 4/2009
6. presude donesene u državama članicama koje sadržavaju zaštitne mjere obuhvaćene Uredbom br. 606/2013, ako su izvršive.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

U postupcima povezanim s uzdržavanjem nije obvezno zastupanje po odvjetniku. Stranke mogu djelovati u svoje ime ili preko stručnih zastupnika.

Za detaljne informacije o mogućnosti imenovanja odvjetnika po službenoj dužnosti koji će djelovati u ime uzdržavane stranke vidjeti točke 7. i 20.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Stranka koja traži uzdržavanje i tuženik u predmetu koji se odnosi na smanjenje uzdržavanja oslobođeni su plaćanja sudskih troškova (članak 96. stavak 1. podstavak 2. Zakona od 28. srpnja 2005. o sudskim troškovima u građanskim predmetima (Službeni list iz 2005., br. 167, točka 1398., kako je izmijenjen)). Takve su osobe u potpunosti oslobođene plaćanja sudskih troškova, što znači da nemaju nikakvih sudskih troškova, troškova žalbe ili izvršenja.

Osoba koja je obvezna plaćati uzdržavanje može zatražiti i oslobođenje od sudskih troškova kad traži promjenu dodijeljenog iznosa. To zahtijeva podnošenje izvješća o imovini i prihodima. Odluku donosi sud nakon što je ispitao zahtjev.

Osim toga, stranka koja je oslobođena plaćanja sudskih troškova može podnijeti zahtjev za pravnu pomoć u obliku imenovanja odvjetnika po službenoj dužnosti. Ako se zahtjev za imenovanje odvjetnika prihvati, troškove odvjetnika stranke kojoj je dodijeljen odvjetnik pokriva suprotna stranka. Ako ta osoba izgubi spor, troškovi odvjetnika plaćaju se iz državnog proračuna.

Prava državljana država članica u tom pogledu uređena su Zakonom od 17. prosinca 2004. o pravu na pomoć u građanskim postupcima koji se vode u državama članicama Europske unije i o pravu na pomoć u cilju sporazumnog rješavanja spora prije pokretanja građanskog postupka (Službeni list iz 2005., br. 10, točka 67.).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos

održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Iznos uzdržavanja ovisi o prihodima i financijskim mogućnostima osobe koja ga mora plaćati i o razumnim potrebama uzdržavane osobe. Potrebe uzdržavane osobe uključuju sve što je potrebno za njezino uzdržavanje u smislu materijalnih i nematerijalnih (kulturnih i duhovnih) potreba. Potrebe maloljetnika uključuju i troškove njihova odgoja. Pri procjeni prihoda i financijskih mogućnosti obveznika uzdržavanja ne uzima se u obzir dohodak koji stvarno zarađuju već dohodak koji bi mogli zaraditi da su u potpunosti iskoristili svoju sposobnost privređivanja. To znači da se čak i nezaposlenoj osobi koja ne ostvaruje redoviti dohodak može odrediti plaćanje uzdržavanja i ta se plaćanja mogu izvršiti.

U slučaju promjene okolnosti, može se tražiti izmjena sudske odluke ili ugovora o uzdržavanju. Takvu izmjenu može zatražiti bilo koja stranka u odnosu uzdržavanja. Ovisno o stvarnim okolnostima, stranka može tražiti ukidanje obveze uzdržavanja ili smanjenje ili povećanje iznosa uzdržavanja. Iznos uzdržavanja može se izmijeniti ako su se povećale ili smanjile razumne potrebe uzdržavane osobe ili sposobnost zarađivanja obveznika uzdržavanja.

U Poljskoj ne postoji fiksni iznos uzdržavanja i on se ne izračunava kao fiksni postotak prihoda obveznika uzdržavanja. Minimalna plaća 2014. iznosila je 1680 PLN (oko 400 EUR) bruto. Prosječna naknada 2013. iznosila je 3650 PLN (oko 900 EUR) bruto mjesečno. Minimalna plaća 2015. iznosila je 1750 PLN bruto, 2016. iznosila je 1850 PLN bruto, 2019. iznosila je 2250 PLN bruto, a 2020. iznosila je 2600 PLN bruto; 2021. iznosila je 2800 PLN bruto, 2022. iznosila je 3010 PLN bruto, u razdoblju od siječnja do lipnja 2023. iznosila je 3490 PLN bruto, od srpnja 2023. iznosila je 3600 PLN bruto, od siječnja 2024. iznosila je 4242 PLN bruto, a od srpnja 2024. iznositi će 4300 PLN bruto. U praksi u većini slučajeva iznos uzdržavanja koji dodjeljuju sudovi iznosi od 300 PLN do 1000 PLN mjesečno po djetetu. Iznos uzdržavanja ne podliježe automatskoj indeksaciji ovisno o dobi djeteta ili inflaciji.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Osoba koja je imenovana obveznikom uzdržavanja u nalogu za izvršenje dužna je plaćati uzdržavanje. U načelu se uzdržavanje dodijeljeno u Poljskoj plaća zakonskom zastupniku maloljetnika (u gotovini ili bankovnim prijenosom) u poljskim zlotima svaki mjesec, obično do desetog dana u mjesecu. U slučaju zakašnjelog plaćanja, u presudama su predviđene zakonske kamate (od 8. rujna 2022. zakonska kamata iznosila je 12,25 % godišnje) na iznos dugovanja (članak 481. stavak 2. Građanskog zakonika).

U načelu obvezu uzdržavanja snosi isključivo obveznik uzdržavanja. Ako ta osoba ne plati dobrovoljno, uzdržavana osoba može od nadležnog tijela za izvršenje (obično od izvršitelja) zatražiti pokretanje postupka izvršenja. Izvršenje se može pokrenuti i po službenoj dužnosti na zahtjev prvostupanjskog suda koji je odnio odluku o iznosu uzdržavanja. Uzdržavana osoba može podnijeti nalog za izvršenje poslodavcu obveznika uzdržavanja ili ustanovi koja isplaćuje njegovu mirovinu i tražiti oduzimanje iznosa uzdržavanja od iznosa koji se isplaćuje obvezniku uzdržavanja. Takav zahtjev obvezujući je za uplatitelja.

Kad dijete postane punoljetno, ono postaje neovisna uzdržavana osoba, a uzdržavanje mu se mora isplatiti, osim ako kao odrasla uzdržavana osoba pristane na prethodni oblik plaćanja (npr. davanjem punomoći i podnošenjem tijelu za izvršenje). Nema potrebe za izmjenom odluke o uzdržavanju ili navođenjem da se uzdržavanje plaća odrasloj osobi.

Ako se protiv obveznika uzdržavanja podnese zahtjev za postupak izvršenja, može se odabrati bilo koji sudski izvršitelj. U skladu s člankom 921. Zakonika o parničnom postupku ovrhu na nepokretnoj imovini provodi sudski izvršitelj na sudu u čijem se okrugu nekretnina nalazi. Ako se imovina nalazi u nadležnosti više sudova, uzdržavana osoba bira između njih. Međutim, postupak pokrenut na zahtjev jedne uzdržavane osobe može se spojiti s postupkom pokrenutim na zahtjev drugih uzdržavanih osoba. U tu će svrhu sudski izvršitelj koji je pokrenuo postupak izvršenja obavijestiti sudskog izvršitelja koji može biti odgovoran za izvršenje o početku i naknadnom završetku izvršenja.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne ispuní svoju obvezu plaćanja uzdržavanja dobrovoljno, može biti prisiljen to učiniti (vidjeti točku 9.).

Nadalje, u skladu s člankom 209. Kaznenog zakona (Službeni list iz 1997., br. 88, točka 553.), svaka osoba koja izbjegava poštovanje obveze uzdržavanja utvrđene sudskom odlukom, nagodbom sklopljenom pred sudom ili drugim tijelom ili u okviru drugog sporazuma kaznit će se novčanom kaznom, mjerama koje ne uključuju oduzimanje slobode ili kaznom zatvora u trajanju od najviše godinu dana ako je ukupan iznos dugovanja jednak najmanje trima uplatama redovnog uzdržavanja ili ako se više od tri mjeseca kasni s plaćanjem neredovitog uzdržavanja. Ako zbog počinitelja osoba koja ima pravo na uzdržavanje ne može zadovoljiti svoje osnovne životne potrebe, počinitelja će se kazniti novčanom kaznom, mjerama koje ne uključuju oduzimanje slobode ili kaznom zatvora u trajanju od najviše dvije godine.

Kazneni postupak za predmetno djelo pokreće se na zahtjev žrtve, ustanove za socijalnu skrb ili tijela koje pokreće postupak protiv obveznika uzdržavanja. Ako je žrtvi dodijeljena odgovarajuća obiteljska naknada ili doplatak koji se plaća u slučaju neuspješnog izvršenja plaćanja uzdržavanja, kazneni se postupak pokreće po službenoj dužnosti.

Člankom 5. stavkom 3.b podstavkom 2. Zakona od 7. rujna 2007. o pomoći uzdržavanim osobama (Službeni list iz 2007., br. 192, točka 1378.) propisano je da nadležno tijelo može podnijeti zahtjev za oduzimanje vozačke dozvole obveznika uzdržavanja.

Ako izvršenje nije uspješno, izvršitelj može podnijeti zahtjev za upis obveznika uzdržavanja u upisnik nesolventnih obveznika uzdržavanja.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U skladu s člankom 1083. stavkom 2. Zakonika o parničnom postupku, neplaćeni iznosi uzdržavanja mogu se u potpunosti pokriti zapljenom bankovnog računa.

U skladu s člankom 833. stavkom 1. Zakonika o parničnom postupku, naknada za rad podliježe izvršenju u mjeri propisanoj u Zakoniku o radu. U načelu je moguće zaplijeniti 60 % plaće. Moguće je zaplijeniti i do tri petine iznosa koje je dodijelila državna riznica u posebne svrhe, posebno bespovratna sredstva i potporu (članak 831. stavak 1. podstavak 2. Zakonika o parničnom postupku).

Osim toga, u skladu s člankom 829. Zakonika o parničnom postupku, sljedeće stavke ne podliježu izvršenju:

1. kućanski predmeti, posteljina, donje rublje i svakodnevna odjeća koji su neophodni obvezniku uzdržavanja i uzdržavanim članovima obitelji te odjeća neophodna za pružanje usluge ili za stručni rad
2. jednomjesečne zalihe hrane i goriva koje su neophodne obvezniku uzdržavanja i uzdržavanim članovima obitelji
3. jedna krava ili dvije koze ili tri ovce koje su neophodne za životne potrebe obveznika uzdržavanja i uzdržavanih članova obitelji, zajedno sa zalihama hrane za životinje i steljom dovoljnima za opstanak do sljedeće žetve
4. alati i drugi instrumenti koji su obvezniku uzdržavanja neophodni za obavljanje plaćenog posla i sirovine koje su neophodne za jednotjednu proizvodnju, osim motornih vozila
5. u slučaju periodičnog stalnog radnog odnosa obveznika uzdržavanja, iznos novca koji odgovara dijelu plaće koji ne podliježe izvršenju u razdoblju do sljedećeg datuma dospijeaća, a u slučaju obveznika uzdržavanja koji nemaju redovitu plaću, iznos novca koji je neophodan za životne potrebe obveznika uzdržavanja i uzdržavanih članova obitelji u razdoblju od dva tjedna

6. predmeti nužni u obrazovne svrhe, osobni dokumenti, ukrasi i predmeti koji se upotrebljavaju za prakticiranje vjere i svakodnevni predmeti koji bi se mogli prodati jedino znatno ispod njihove vrijednosti, ali su korisni za obveznika uzdržavanja

7. lijekovi u smislu Zakona o farmaceutskim proizvodima od 6. rujna 2001. (Službeni list iz 2019., točka 499., kako je izmijenjen), nužni za funkcioniranje ustanove za zdravstvenu skrb u smislu zakonskih odredbi o zdravstvenoj skrbi u razdoblju od tri mjeseca te lijekovi nužni za njezino funkcioniranje u smislu Zakona o lijekovima od 20. svibnja 2010. (Službeni list, br. 107, točka 679. i Službeni list iz 2011., br. 102, točka 586. i br. 113, točka 637.)

8. predmeti ili oprema potrebni zbog invaliditeta obveznika uzdržavanja ili članova njegove obitelji.

U skladu s člankom 833. stavkom 6. Zakona o parničnom postupku naknade za uzdržavanje, naknade koje se plaćaju u slučaju neuspješnog izvršenja plaćanja uzdržavanja, obiteljske naknade, obiteljski doplatak, doplatak za njegu ili rođenje djeteta, doplatak za siročad koja je izgubila oba roditelja, naknade za njegovatelje, socijalne naknade, naknade za integraciju, naknade za odgajanje ili jednokratna naknada iz članka 10. Zakona od 4. studenoga 2016. o potpori trudnicama i njihovim obiteljima „Za život” (Službeni list iz 2019., točka 473.) ne podliježu ovrsi.

Ministar pravosuđa će u savjetovanju s ministrom poljoprivrede i ministrom financija pravilnikom odrediti koji predmeti koji pripadaju poljoprivredniku ne mogu podlijezati ovrsi (članak 830. Zakonika o parničnom postupku).

Nadalje, člankom 831. Zakonika o parničnom postupku propisano je da ne podliježu izvršenju 75 % naknade za socijalnu pomoć u smislu Zakona od 12. ožujka 2004. o socijalnoj pomoći (Službeni list iz 2013., točka 182., kako je izmijenjen) i potraživanja obveznika uzdržavanja iz državnog proračuna ili nacionalnog zavoda za zdravstveno osiguranje (*Narodowy Fundusz Zdrowia*) za isplatu davanja za zdravstvenu skrb u smislu Zakona od 27. kolovoza 2004. o davanjima za zdravstvenu skrb koja se financiraju iz javnih sredstava (Službeni list iz 2008., br. 164, točka 1027., kako je izmijenjen) prije nego što su isplaćena ta davanja, osim ako je riječ o potraživanjima zaposlenika obveznika uzdržavanja ili pružatelja usluga obvezniku uzdržavanja iz članka 5. stavka 41. točki (a) i (b) Zakona od 27. kolovoza 2004. o davanjima za zdravstvenu skrb koja se financiraju iz javnih sredstava.

Člankom 137. stavkom 1. Zakonika o obitelji i skrbništvu propisano je da se na tražbine koje se odnose na uzdržavanje primjenjuje zastara od tri godine. Međutim, valja istaknuti da se zastara odnosi na tražbine koje nisu istaknute.

Člankom 121. stavkom 1. Građanskog zakonika propisano je da u slučaju tražbine djece u odnosu na roditelje zastara ne počinje teći tijekom trajanja roditeljske odgovornosti. Zastara koja je počela teći obustavlja se za tražbine djece.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Kako je navedeno u točki 4., zahtjev za uzdržavanje mogu u ime osobe koja ima pravo na uzdržavanje podnijeti, među ostalim, ravnatelj centara za socijalnu pomoć, određene socijalne organizacije, predstavnici lokalnih tijela odgovornih za socijalnu pomoć te u nekim slučajevima i javni tužitelji. Ti subjekti mogu podržati tužitelja i sudjelovanjem u postupku radi uzdržavanja koji je već u tijeku. Njihova je uloga da podrže osobu koja ima pravo na uzdržavanje u postupcima pred sudom.

Regionalni sudovi koji djeluju kao središnje tijelo na temelju međunarodnog prava pomažu uzdržavanim osobama u podnošenju zahtjeva za uzdržavanje u inozemstvu. Zahtjev za međunarodnu pravnu pomoć (kao što je oslobođenje od plaćanja sudskih troškova ili imenovanje pravnog zastupnika) može se podnijeti i putem nadležnog regionalnog suda. Međutim, treba imati na umu da besplatna ili djelomična naplata takve pravne pomoći ovisi o pravilima države primateljice.

Osobe koje borave u inozemstvu i žele potraživati uzdržavanje od dužnika s prebivalištem u Poljskoj mogu dobiti pomoć oko podnošenja zahtjeva od nadležnih središnjih tijela u inozemstvu (popis je dostupan ovdje: <https://www.gov.pl/web/stopuprowadzeniomdzieci/lista-organow-centralnych>).

U skladu s podjelom odgovornosti u središnjim tijelima u Poljskoj, dokumentaciju će proslijediti Ministarstvu pravosuđa (Odjelu za međunarodne obiteljske postupke pri Odjelu za obitelj i pitanja maloljetnika).

Zahtjev se može podnijeti i izravno nadležnom okružnom sudu ili tijelu za izvršenje.

Informacije o načinu dobivanja besplatne pravne pomoći dostupne su i na internetskim stranicama: <https://np.ms.gov.pl/>.

Međutim, treba istaknuti da poljska središnja tijela (Ministarstvo pravosuđa i okružni sudovi) ne zastupaju stranke niti mogu pružati pravne savjete umjesto ovlaštenih zastupnika.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

U Zakonu od 7. rujna 2007. o pomoći uzdržavanim osobama (Službeni list iz 2009., br. 1, točka 7., kako je izmijenjen) utvrđena su pravila za državnu pomoć uzdržavanim osobama u slučajevima neuspješnog izvršenja.

Doplatak iz fonda za uzdržavanje može se dobiti samo ako obiteljski dohodak po osobi nije veći od 800 PLN mjesečno odnosno od 1. srpnja 2020. 900 PLN mjesečno.

Od 1. srpnja 2020. primjenjuje se i pravilo „1 zlot za 1 zlot“: ako je obiteljski dohodak po osobi veći od prethodno navedenog iznosa od 900 PLN, potpora se smanjuje i dospijeva u iznosu koji predstavlja razliku između iznosa naknade iz fonda za uzdržavanje koja pripada uzdržavanoj osobi i iznosa za koji je premašen obiteljski dohodak po osobi (članak 9. stavak 2.a). Međutim, ako je naknada izračunana na ovaj način manja od 100 PLN, donosi se rješenje o odbijanju i naknada se ne isplaćuje (članak 9. stavak 2.b).

Zahtjevi se podnose općinskom ili gradskom uredu koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe. Isplata naknada iz fonda može se delegirati i organizacijskoj jedinici općine, na primjer centru za socijalnu skrb.

Međutim, ako osoba koja ima pravo na predujam za uzdržavanje živi u ustanovi koja pruža cjelodnevno uzdržavanje (npr. centar za socijalnu pomoć, ustanova za odgoj i obrazovanje, pritvor za mlade ili odgojni centar) ili kod skrbnika, sklopila je brak ili ima dijete i ima pravo na obiteljsku naknadu, toj se osobi predujam neće odobriti.

Zakon se primjenjuje samo ako osoba koja ima pravo na uzdržavanje živi u Poljskoj u razdoblju u kojem se treba isplatiti davanje. Za više informacija vidjeti: <https://www.gov.pl/web/rodzina/wiadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego>

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

Ako obveznik uzdržavanja ima boravište u inozemstvu, a osoba koja ima pravo na uzdržavanje živi u Poljskoj, regionalni sud nadležan u mjestu boravišta osobe koja ima pravo na uzdržavanje, u ulozi nadležnog središnjeg tijela, pomaže toj osobi da podnese zahtjev za uzdržavanje. Ta pomoć uključuje pružanje osobi koja ima pravo na uzdržavanje svih informacija i pomoći potrebnih za ispunjavanje potrebnih isprava i provjeravanje formalne točnosti zahtjeva prije njegova podnošenja nadležnom središnjem tijelu u inozemstvu.

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da (nadležno središnje tijelo imenovano u skladu s člankom 49. Uredbe (EZ) br. 4/2009).

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Dio A zahtjeva koji se podnosi u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja ispunjuje regionalni sud.

Popis regionalnih sudova koji djeluju kao središnje tijelo (stanje u ožujku 2024.)

Sud	Adresa	Telefon: (+48)	Telefaks: (+48)	E-adresa
Regionalni sud u Białystoku	Odjel za inspekcije ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1 15-950 Białystok Prekomorski pravni poslovi	85 745 92 20		oz@bialystok.so.gov.pl
Regionalni sud u Bielsko-Biały	ul. Cieszyńska 10 43-300 Bielsko-Biała IX Wydział Wizytacyjny (Odjel 9 – Inspekcija)	33 499 04 88		patrycja.pater-osuch@bielsko-biala.so.gov.pl
Regionalni sud u Bydgoszczu	ul. Wały Jagiellońskie 2 85-128 Bydgoszcz Upravni odjel	52 325 31 55		oz@bydgoszcz.so.gov.pl
Regionalni sud u Częstochowi	ul. Dąbrowskiego 23/35 42-200 Częstochowa Upravni odjel	34 368 44 25		prezes@czestochowa.so.gov.pl anna.bocianowska@czestochowa.so.gov.pl
Regionalni sud u Elblągu	pl. Konstytucji 1 82-300 Elbląg Upravni odjel	55 611 24 09		oddzial.administracyjny@elblag.so.gov.pl
Regionalni sud u Gdanjsku	ul. Nowe Ogrody 30/34 80-803 Gdanjsk Posebni odjel za prekomorske pravne poslove	58 321 31 19	58 3213104	section.oz@gdansk.so.gov.pl
Regionalni sud u Gliwicama	ul. Kościuszki 15 44-100 Gliwice Prekomorski pravni poslovi	32 338 00 52		oz@gliwice.so.gov.pl
Regionalni sud u Gorzówu Wielkopolskom	ul. Mieszka I 33 66-400 Gorzów Wielkopolski Upravni odjel – Prekomorski pravni poslovi	95 725 67 02 95 725 67 18	95 7202807 95 7256790	sekretariat@gorzow-wlkp.so.gov.pl marta.samolak@gorzow-wlkp.so.gov.pl
Regionalni sud u Jeleniji Góri	al. Wojska Polskiego 56 58-500 Jelenia Góra Odjel za inspekcije	75 641 51 13	75 7525113	oz@jelenia-gora.so.gov.pl o.administracyjny@jelenia-gora.so.gov.pl
Regionalni sud u Kaliszu	al. Wolności 13 62-800 Kalisz	62 765 77 38	62 5944544	wizytacja@kalisz.so.gov.pl administracja@kalisz.so.gov.pl

Odjel za pritužbe,
predstavke i za
prekomorska pravna
pitanja

		32 607		
		01 83		
Regionalni sud u	ul. Francuska 38	32 783		obrot_zagraniczny@katowice.so.gov.pl
Katowicama	40-028 Katowice	68 06		dawid.kaczmarzyk@katowice.so.gov.pl
		41 340		wojciech.gryzlo@katowice.so.gov.pl
	VII Wydział	23 20		
	Wizytacyjny (Odjel 8 -	41 340		
	Inspekcija)	23 82		
Regionalni sud u	ul. Seminaryjska 12 a	41 340		
Kielceu	25-372 Kielce	24 92	41 3402320	oz@kielce.so.gov.pl
		63 246		
Regionalni sud u	ul. Energetyka 5	45 57		oz@konin.so.gov.pl
Koninu	62-510 Konin		63 2451421	administracja@konin.so.gov.pl
	Upravni odjel			
Regionalni sud u	ul. Waryńskiego 7	94 342		
Koszalinu	75-541 Koszalin	87 50	94 3428897	administracja@koszalin.so.gov.pl
		12 619		
		52 41		
		12 619		
	Upravni odjel	52 62		
Regionalni sud u	ul. Przy Rondzie 7	12 619		
Krakovu	31-547 Krakov	52 04	12 6195665	oz@krakow.so.gov.pl
		13 437		
	Upravni odjel	36 71		
Regionalni sud u	ul. Sienkiewicza 12	13 437		obrot.zagr@krosno.so.gov.pl
Krosnom	38-400 Krosno	36 73	13 4320570	administracja@krosno.so.gov.pl
	VII Wydział			
	Wizytacyjny (Odjel 7 -			
	Inspekcija)			
Regionalni sud u	ul. Złotoryjska 40	76 754	76 7545099	
Legnici	59-220 Legnica	50 36		oz@legnica.so.gov.pl
	Odjel za prekomorske pravne poslove			
	ul. Krakowskie			
Regionalni sud u	Przedmieście 43	81 46010		malgorzata.stec-szewczyk@lublin.so.gov.pl
Lublinu	20-076 Lublin	04	81 4601138	obrotzagraniczny@lublin.so.gov.pl
		86 216		
		62 81		
		(interni		
		br. 254)		
		86 216		
		6282		
		(interni		
		br. 254)		
		86 216		
		62 83		
		(interni		
		br. 254)		
		86 216		
		62 84		
		(interni		
		br. 254)		
Regionalni sud u	Upravni odjel	86 215		
Łomży	ul. Dworna 16	42 52		sekretariat@lomza.so.gov.pl
	18-400 Łomża			

	XI Wydział Wizytacyjny (Odjel 11 - Inspekcja) (soba 118)				
Regionalni sud u Łódźu	Plac Dąbrowskiego 5 90-921 Łódź	42 677 87 99 18 448	42 2126082	oz@lodz.so.gov.pl	
Regionalni sud u Nowy Sączu	Upravni odjel ul. Pijarska 3 33-300 Nowy Sącz	21 85 18 448 21 43		alimenti@nowysacz.so.gov.pl	
Regionalni sud u Olsztynu	VIII Wydział Wizytacyjny (Odjel 8 - Inspekcja) ul. Dąbrowszczaków 44A 10-543 Olsztyn	89 521 60 49	89 6123838	oz@olsztyn.so.gov.pl	
Regionalni sud u Opolu	VIII Wydział Wizytacyjny (Odjel 8 - Inspekcja) pl. Daszyńskiego 1 45-064 Opole	77 541 81 34	77 5418109	obrot.zagr@opole.so.gov.pl	
Regionalni sud u Ostrołęki	ul. Gomulickiego 5 07-410 Ostrołęka	29 765 01 30	29 7650181	sekretariat@ostroleka.so.gov.pl	
Regionalni sud u Piotrkówu Trybunalskom	Upravni odjel ul. Słowackiego 5 97-300 Piotrków Trybunalski	44 649 41 59 44 649 41 21		oz@piotrkow-tryb.so.gov.pl	
Regionalni sud u Płocku	Upravni odjel pl. Narutowicza 4 09-404 Płock	24 269 73 64	24 2625253	oz@plock.so.gov.pl urszula.wyrwas@plock.so.gov.pl	
Regionalni sud u Poznanju	Odjel za prekomorske pravne poslove ul. Stanisława Hejmowskiego 2 61-736 Poznanj	61 628 37 30 61 628 37 31 61 628 37 34	61 6283739	opzagr@poznan.so.gov.pl	
Regionalni sud u Przemysłu	Upravni odjel ul. Konarskiego 6 37-700 Przemyśl	16 676 13 36	16 6761353	magdalena.telega@przemysl.so.gov.pl	
Regionalni sud u Radomu	VII Wydział Wizytacyjny (Odjel 7 - Inspekcja) ul. Piłsudskiego 10 26-600 Radom	48 677 67 80		wizytacje@radom.so.gov.pl monika.tomala@radom.so.gov.pl	
Regionalni sud u Rybniku	Upravni odjel ul. Józefa Piłsudskiego 33 44-200 Rybnik	32 784 05 78	32 7840402	oz@rybnik.so.gov.pl	
Regionalni sud u Rzeszówu	VII Wydział Wizytacyjny (Odjel 7 - Inspekcja) Plac Śreniawitów 3 35-959 Rzeszów	17 875 63 94	17 8627265	elzbieta.czudec@rzeszow.so.gov.pl	
Regionalni sud u Siedlcama	Upravni odjel ul. Sądowa 2 08-110 Siedlce	25 640 78 46		poczta@siedlce.so.gov.pl marzena.sosnowska@siedlce.so.gov.pl	

		43 826		
	Upravni odjel	66 50		
Regionalni sud u Sieradzu	al. Zwycięstwa 1 98-200 Sieradz	43 826 66 07	43 656 8975	sekretariat@sieradz.so.gov.pl oz@sieradz.so.gov.pl
		59 846		
	Odjel za inspekcje	95 43		
Regionalni sud u Słupsku	ul. Zamenhofa 7 76-200 Słupsk	59 846 95 13	59 8469424 59 8469429	agnieszka.kozlowska@slupsk.so.gov.pl referat.wiz@slupsk.so.gov.pl
	Odjel za inspekcje			
Regionalni sud u Sosnowiecu	ul. S. Żeromskiego 3 41-205 Sosnowiec	32 368 73 68		oz@sosnowiec.so.gov.pl referat.wiz@sosnowiec.so.gov.pl
		87 563		
	Odjel za inspekcje	12 13		
Regionalni sud u Suwałkiju	ul. Waryńskiego 45 16-400 Suwałki	87 563 13 00		sekretariat@suwalki.so.gov.pl anna.klekotko@suwalki.so.gov.pl
	Prekomorski pravni poslovi			
		91 483 01 70		
Regionalni sud u Szczecinu	ul. Małopolska 17 70-227 Szczecin	91 483 01 47	91 4830170	obrot.zagraniczny@szczecin.so.gov.pl
	Upravni odjel			
Regionalni sud u Świdnici	pl. Grunwaldzki 14 58-100 Świdnica	74 851 82 87	74 8518270	dorota.molag@swidnica.so.gov.pl aneta.zajaczkowska@swidnica.so.gov.pl
	Upravni odjel			
Regionalni sud u Tarnobrzegu	ul. Sienkiewicza 27 39-400 Tarnobrzeg	15 688 25 93		oz@tarnobrzeg.so.gov.pl
	Upravni odjel			
Regionalni sud u Tarnówu	ul. J. Dąbrowskiego 27 33-100 Tarnów	14 688 74 09	14 6887417	sad_okregowy@tarnow.so.gov.pl
	Upravni odjel			
Regionalni sud u Toruńu	ul. Piekary 51 87-100 Toruń	56 610 56 09	56 6555706	oz@torun.so.gov.pl
	XIX Wydział			
	Wizytacyjny (Odjel 19 - Inspekcja)	22 440 11 54		
Regionalni sud u Varšavi	al. „Solidarności” 127 00-898 Varšava	22 440 60 77	22 6544411	paulina.luscinska-dziurda@warszawa.so.gov.pl grzegorz.maslowski@warszawa.so.gov.pl
	IX Wydział			
	Wizytacyjny (Odjel 9 - Inspekcja)			oz@warszawapraga.so.gov.pl
Regionalni sud u Varšavi (Praga)	ul. Poligonowa 3 04-051 Varšava	22 417 73 93		
	Upravni odjel			
	ul. Wojska Polskiego			
Regionalni sud u Włocławeku	22 87-800 Włocławek	54 412 03 65	54 412 0365	oz@wloclawek.so.gov.pl
	VI Wydział			
	Wizytacyjny (Odjel 6 - Inspekcja)			
Regionalni sud u Wrocławu	ul. Sądowa 1 50-046 Wrocław	71 748 2138		oz@wroclaw.so.gov.pl
		84 631		
	Upravni odjel	69 27		
Regionalni sud u Zamośću	ul. Wyszyńskiego 11 22-400 Zamość	84 631 69 28		aneta.juszczak@zamosc.so.gov.pl prezes@zamosc.so.gov.pl

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

U članku 55. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja nije propisano da se zahtjevi moraju podnositi putem središnjeg tijela države u kojoj žive podnositelji zahtjeva. Zahtjevi u skladu s formalnim zahtjevima utvrđenima u poglavljima IV. i VI. Uredbe i Zakoniku o parničnom postupku mogu se slati izravno nadležnom poljskom sudu.

Podaci o tijelima pošiljateljima dostupni su na:

<https://www.gov.pl/web/stopuprowadzeniomdzieci/lista-organow-centralnych>.

Tijela pošiljatelji iz stranih zemalja navedena u izjavama priloženima uredbi pružaju uzdržavanoj osobi sve potrebne informacije, pomažu joj da ispuni sve potrebne isprave, provjeravaju formalnu točnost zahtjeva te osobe i šalju zahtjev u inozemstvo.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Ako je sud dodijelio uzdržavanje i na predmet se primjenjuje Uredba (EZ) br. 4/2009, vjerovnik koji živi u inozemstvu može upotrijebiti postupak predviđen u toj uredbi i podnijeti zahtjev tijelu pošiljatelju iz države u kojoj živi ili može nadležnom sudu podnijeti zahtjev za proglašenje izvršivosti strane odluke (vidjeti točku 5.). Zahtjevi za izvršenje mogu se podnijeti uredu bilo kojeg sudskog izvršitelja.

Ako su Poljska i zemlja u kojoj uzdržavana osoba živi stranke konvencije ili bilateralnog sporazuma o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u predmetima uzdržavanja, takva se pomoć pruža u mjeri predviđenoj u tom sporazumu. U pravilu je u bilateralnim sporazumima predviđeno podnošenje zahtjeva poljskom sudu izravno ili putem suda u zemlji u kojoj je presuda donesena. U potonjem slučaju zahtjeve proslijeđuju središnja tijela, obično Ministarstvo pravosuđa ili tijela obaviještena za potrebe Konvencije iz New Yorka:

<http://treaties.un.org/doc/Publication/MTDSG/Volume%20II/Chapter%20XX/XX-1.en.pdf>

Pojedinosti o sudovima dostupne su na <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/znajdz-wybrany-sad-powszechny>, a pojedinosti o izvršiteljima na <http://komornik.pl/>.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, od 18. lipnja 2011.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije relevantno.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Propisi koji se primjenjuju u Poljskoj su Zakon od 17. prosinca 2004. o pravu na pomoć u građanskim postupcima koji se vode u državama članicama Europske unije (Službeni list iz 2005., br. 10, točka 67., kako je izmijenjen) i Direktiva Vijeća 2003/8/EZ od 27. siječnja 2003. o unapređenju pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima utvrđivanjem minimalnih zajedničkih pravila o pravnoj pomoći u takvim sporovima (SL L 26/41, 31.1.2003., str. 90.), kojima se dopunjuju odredbe Zakonika o parničnom postupku i Zakona o sudskim troškovima u građanskim predmetima. Stranka koja očekuje da će dobiti posebnu vrstu pomoći (npr. imenovanje odvjetnika, prijevod isprava ili naknada putnih troškova) trebala bi o tome jasno obavijestiti sud [uporabom obrasca EU-a](#).

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Poljski je zakonodavac 28. travnja 2011. donio Zakon o izmjeni Zakonika o parničnom postupku i drugih zakona (Zakon od 28. travnja 2011. o izmjeni Zakonika o parničnom postupku, Zakona o pravu na pomoć u građanskim postupcima koji se vode u državama članicama Europske unije i o pravu na pomoć u cilju sporazumnog rješavanja spora prije pokretanja građanskog postupka te Zakona o pomoći uzdržavanim osobama – Službeni list iz 2011., br. 129, točka 735.) u skladu s kojim poljsko središnje tijelo može tijelu nadležnom za obveznika uzdržavanja naložiti provođenje istrage za potrebe uzdržavanja.

Ako je mjesto boravišta tuženika ili sudionika nepoznato, Ministarstvo pravosuđa vrši uvid u središnje i lokalne upisnike i evidenciju (uključujući mogućnost uporabe baze podataka PESEL.SAD) kako bi se utvrdio nadležni sud ili izvršitelj ili da bi se odgovorilo na zahtjev za posebne mjere. Trenutačno se ne planiraju promjene zakonskih osnova, financiranja i tima središnjeg tijela kako bi se osiguralo da su zadaće opisane u članku 51. obavljene.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 08/05/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su učinila nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.